

علی بن مجدرضا کاشف الغطاء

شیخ علی کاشف الغطاء از **فقها** و ادبای مبرز **شیعه عراق** در **قرن** سیزدهم و چهاردهم هجری بوده است.

فهرست مندرجات

- ۱ - معرفی اجمالی
- ۲ - مهاجرت به ایران
- ۳ - فعالیت سیاسی
- ۴ - آثار و تألیفات
- ۵ - پانویس
- ۶ - منبع

معرفی اجمالی

او فرزند شیخ مجدرضا و از خاندان معروف به **علم** و **دانش** «کاشف الغطاء» بود. در حدود ۱۲۶۸ ق در **نجف اشرف** به **دنیا آمد** و در خانواده **فقاہت** و ریاست دینی پرورش یافت. وی نخست دانش‌های ابتدایی را آموخت و سطوح را در محضر فضلی خانواده و دیگران فراگرفت. به ادبیات دلبستگی و در آن برتری یافت. او بسیار تیزهوش بود و حافظه‌ای قوی داشت که وی را از دیگران متمایز می‌ساخت.

مهاجرت به ایران

شیخ علی در ۱۲۹۵ ق به **ایران مهاجرت** کرد و مدتی در **اصفهان** اقامت گزید و به **شیراز**، **تهران** و **خراسان** سفر کرد و هشت سال در سیر و سفر گذراند تا اینکه در ۱۳۰۲ ق به عراق بازگشت. در آن مدت و در خلال سفرهایش به شهرهای مختلف با علما و بزرگان آنجا ارتباط یافت و محافل آنان را از **شعر** و نثر سودمند و بی نظیرش سرشار ساخت. او گفتگوهای علمی این جلسات و شنیده‌ها و دیده‌ها و داستان‌ها را افزون بر اطلاعاتی که از بزرگان خاندانش آموخته بود، تنظیم و تدوین کرد. خاندان کاشف الغطاء در میان گروه‌های گوناگون مردم عراق و ایران و دیگر شهرهای مسلمان نشین و نیز نزد پادشاهان، امیران و بزرگان، جایگاه بلندی داشت. او دیگر افراد این خاندان، مراوده و دوستی استواری با حکام ترک بغداد به ویژه با سری پاشا که در ۱۳۰۶ ق به حکومت عراق منصوب شد، داشتند. سری پاشا مردی ادیب بود و به بزرگان علم و ادب و از جمله شیخ علی کاشف الغطاء علاقه داشت و پس از انتقال وی به دیار بکر، کاشف الغطاء نیز به آن شهر رفت و مدتی را در آنجا گذراند و سپس به **حجاز**، **سوریه** و **هند** مسافرت کرد که این سفر چهار سال به طول انجامید. در این سفر مجموعه‌های زیادی از کتب خطی و چاپی در علوم و فنون گوناگون و ادبیات گرد آورد و با خود به همراه آورد که در هیچ یک از کتابخانه‌های عراق وجود نداشت.

فعالیت سیاسی

وی مورد احترام و اعتماد مراجع و علمای عراق بود. و در روز ۲۲ **جمادی الثانی** ۱۳۳۶ ق، آیت‌الله بزدی جلسه‌ای در منزل خود با حضور رهبران قیام نجف تشکیل داد تا برای رفع **محاصره** نجف توسط قوای انگلیس مذاکره کند و برای این کار هیاتی را برگزید که شیخ علی کاشف الغطاء و برادرش و شیخ جواد جواهری از اعضای آن بودند. آنان با مقامات انگلیسی در **کوفه** دیدار کردند اما نتیجه‌ای نگرفتند. در اثنای اجرای طرح نوع حکومت عراق، او و **شیخ عبدالکریم جزایری** با ارسال پیام‌های کتبی از شیخ خزعل (حاکم خوزستان) برای نامزدی حکومت عراق دعوت کردند.

کاشف الغطاء از بزرگان علمای نجف و از مشاهیر آنان و دارای شان و احترام خاصی نزد گروه‌های مختلف مردم و امرا در شهرها و غیره بود. او از **شیخ مهدی کاشف الغطاء** شیخ راضی نجفی، **شیخ جعفر شوشتری**، **شیخ مجدحسین مامقانی**، و **شیخ مجدجواد محیی الدین اجازه** روایت داشت. وی در صبح روز اول **محرّم** ۱۲۵۰ ق در گذشت و در نهایت احترام تشییع شد و در مقبره خانوادگی **دفن** گردید.

آثار و تألیفات

او تألیفات و تصنیفات فراوانی دارد که از جمله آنهاست: الحصون المنیعه فی طبقات الشیعه، الدرجات الرفیعه فی طبقات الامامیه من الشیعه، سمیر الحاضر و انیس المسافر، النوافح القبریه فی المائر السریه، نهج الصواب فی المکاتب و الکتابه و الکتاب.

[۱] تاریخ جنبش اسلامی در عراق (۱۹۰۰-۱۹۲۴م)، ص ۲۲۱-۲۲۲.

[۲] آقابزرگ تهرانی، مجدحسین، طبقات اعلام الشیعه، نقیه البشر فی القرن الرابع عشر، ج ۴.

[۳] ص ۱۴۳۷-۱۴۴۱.

[۴] نقش علمای شیعه در روبرویی با استعمار، ص ۱۷۷.

پانویس

۱. ↑ تاریخ جنبش اسلامی در عراق (۱۹۰۰-۱۹۲۴م)، ص ۲۲۱-۲۲۲.

۲. ↑ آقابزرگ تهرانی، مجدحسین، طبقات اعلام الشیعه، نقیه البشر فی القرن الرابع عشر، ج ۴.

۳. ↑ ص ۱۴۳۷-۱۴۴۱.

منبع

دانشنامه های انقلاب اسلامی و تاریخ اسلام، فرهنگنامه علمای مجاهد، برگرفته از مقاله «شیخ علی کاشف الغطاء».